MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-27 ta' Novembru, 2008

Rikors Numru. 5/2007

Kummissarju ta' l-Artijiet.

vs

Maria Theresa Deguara Caruana Gatto, Maria Theresa maghrufa bhala Terry mart Brigadier Arthur Gera, Philip Amato Gauci u Giovanna maghrufa bhala Jean armla ta' Anthony Soler bhala eredi ta' Beatrice Amato Gauci, Helen Miles, Nicholas Jensen, Agnes Gera de Petri, Anna Maria Spiteri Debono f'isimha proprju u f'isem l-assenti Caren Preziosi, Alfred Gera de Petri bhala prokuratur tal-assenti Irene Bache u bhala esekutur tal-eredita' ta' Alfio Testaferrata Bonici Ghaxaq.

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat b’digriet tal-Onorabbli Qorti ta’ l-Appell (Appell Mill-Bord ta’ L-Arbitragg Dwar Artijiet) datat 24 ta’ Jannar 2007 fejn wara li l-appell kien thalla ghas-sentenza ghall-24 ta’ Jannar 2007, fl-istess data gie deciz mill-Onorabbli Qorti tal-Appell li peress li l-istess appell huwa konsimili ghall-dak fir-Rikors Numru 1/97 koncernanti allegazzjoni ta’ vjolazzjoni ta’ disposizzjonijiet Kostituzzjonali u Konvenzjonali giet ordnata s-sospensjoni tal-prolazzjoni tas-sentenza u ordnat illi *ai termini* ta’ l-**artikolu 46 (5) tal-Kostituzzjoni u tal-Kapitolu 319** illi l-atti jigu riferiti lill-Prim Awla, Qorti Civili biex din taghti l-gudizzju taghha fuq dawk il-materji puri ta’ indoli kostituzzjonali.

Illi fil-fatt fir-refenza kostituzzjonai fl-atti tal-appell nurmu 1/97 jirrizulta li dik ir-riferenza sarat ghaliex il-Qorti tal-Appell sostniet li fl-istess atti tal-appell dikjaratament kien fihom aggravji bazati fuq allegazzjoni ta’ ksur ta’ principji Kostituzzjonali u Konvenzjonali, tant li l-hemm imsejjha rikorrenti (Maria Teresa Deguara Caruana Gatto et u Anna Maria Spiteri Debono proprio et nomine) qed jallegaw ksur tal-**artikolu 37 (1) tal-Kostituzzjoni** u vjolazzjoni ta’ l-**l-artikolu 1 ta’ l-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni Ewropeja (Kapitolu 319)** u dan fil-kuntest tal-proviso introdott bl-**Att XVII ta’ l-2004** ghall-**artikolu 25 tal-Kapitolu 88.** Min-naha l-ohra l-Kummissarju tal-Artijiet qed jallega ksur tal-principju fundamentali ta’ smigh xieraq ghal motiv li l-istima tal-periti Jaccarini u Laferla tivvjola l-principju ta’ l-imparzjalita’ u ta’ indipendenza, u ghalhekk sospendiet l-prolazzjoni tas-sentenza u ordnat illi *ai termini* ta’ l-**artikolu 46 (5) tal-Kostituzzjoni u tal-Kapitolu 319** illi l-atti jigu riferiti lill-Prim Awla, Qorti Civili biex din taghti l-gudizzju taghha fuq dawk il-materji puri ta’ indoli kostituzzjonali u kostituzzjonali (fol. 235).

Rat li din il-kawza kienet appuntata ghas-smiegh minn din il-Qorti ghas-seduta tat-8 ta’ Frar 2007.

Rat ir-rikors tal-appell tar-rikorrenti Kummissarju tal-Artijiet datat 17 ta’ April 2006 fl-atti tar-rikors Numru 8/95/JC flp-ismijiet premessi (fol. 113).

Rat ir-risposta tal-intimati datata 9 ta' Mejju 2006 (fol. 127).

Rat il-nota tal-intimati datata 15 ta' Frar 2007 (fol 150) tal-process fejn indikaw li din ir-referenza saret biss ghaliex il-mertu ta' dan ir-rikors huwa intimament konness mar-rikors numru 4/07 u huma bl-ebda mod ma appellaw mill-istess decoizjoni tal-Bord f'dan il-kaz.

Rat in-nota tal-Kummissarju tal-Artijiet datata 2 ta' Marzu 2008 (fol 152) qabel li dan ir-rikors huwa intimament konness mar-rikors numru 4/07 u ghamel riferenza ghan-nota minnu pprezentata fl-istess riferenza.

Rat in-nota tal-intimati datata 13 ta' Frar 2008 (fol. 156).

Rat in-nota tar-rikorrenti datata 12 ta' Mejju 2008 (fol. 162) fejn saret riferenza ghan-nota fl-atti tar-referenza fl-ismijiet premessi 4/2007.

Rat il-verbal tas-seduta tat-22 ta' Mejju 2008 fejn il-kaz thalla ghal- decizjoni ghas-27 ta' Novembru 2008.

Rat l-atti kollha relattivi nkluz dawk fir-rikors Numru 8/1995 quddiem il-Bord tal-Arbitragg dwar l-Artijiet fl-ismijiet premessi nkluz id-decizjoni tal-istess Bord datata 27 ta' Marzu 2006.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

Illi jirrizulta li nhar it-22 ta' Mejju 1991 b'ittra ufficjali l-intimati gew informati li l-fondi numri 2,3,4 Triq Qrejten l-Imsida huma mehtiega ghall-Skopijiet Pubblici u li l-akkwist taghhom huwa mehtieg b'xiri assolut u l-istess intimati gew notifikati b'avviz ghall-ftehim mir-rikorrenti fejn infurmahom illi l-kumpens tal-fondi esproprjati u cioe' l-fondi numri 2,3,4 Triq Qrejten l-Imsida kien ta' sitt elef Lira Maltin (Lm6,000).

Illi l-intimati ma' qablux ma' dan b'ittri ufficjali datati 29 ta' Mejju 1991 u 14 ta' Gunju 1991 talbu kumpens ta' Lm20,000 u Lm35,000 rispettivament. Illi r-rikorrenti ddeposita l-ammont ta' kumpens offrut minnu permezz tac-cedola ta' depositu numru 1231/1993. Dan il-kumpens ma giex accettat mill-intimati u ir-rikorrenti bdew proceduri quddiem il-Bord ta' l-Arbitragg dwar Artijiet permezz ta' rikors datat 3 ta' Ottubru 2005.

Illi b'digriet datat 26 ta' Awissu 1997 il-Bord issospenda l-inkarigu tal-Periti Valentino u l-Perit Mizzi li kienu nominati b'digriet datat 4 ta' Ottubru 2006 u dan peress li diga kienu ghamlu xi kummenti fuq il-valur tal-fondi in kwistjoni f'rikors separat u indipendenti mill-istess proceduri. Illi b'digriet datat 30 ta' Ottubru 2001 gew nominati l-Periti Renato Laferla u l-Perit Joseph Jaccarini sabiex jissostitwixxu l-periti teknici l-ohra u huma pprezentaw ir-rapport taghhom fit-2 ta' April 2002 u l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Illi b'verbal datat 3 ta' Settembru 2003 ir-rikorrenti sostnew li l-istess periti ma jistghux joqghodu f'din il-kawza peress li n-nomina taghhom saret irregolari. Inghad li sar access minnhom fl-14 ta' Frar 2002 u n-nomina saret fl-4 ta' Gunju 2004. Il-Bord fi provediment datat 12 ta' Settembru 2003 (fol. 90) innota li din il-kawza kienet miexja ma' kawza ohra (1/97) li kellha tigi deciza li ssir ir-ritrattazzjoni taghha. Illi b'decizjoni datata 12 ta' Settembru 2005 il-Bord ikkonferma in-nomina tal-istess Periti Teknici Laferla u Jaccarini. Illi b'sentenza datata 27 ta' Marzu 2006 inghatat decizjoni dwar dan il-kaz fejn irrizulta li l-istess fondi gew stmati mill-istess periti fl-ammont ta' Lm32,796, u l-Bord wara li indika li l-ammont ta' kumpens li kellu jigi determinat skond l-**artikolu 25 (1) tal-Kap. 88** kif emendat fis-sena 2004 li jipprovdi li ma kellux jaccedi l-ghola ammont ta' kumpens li jkun gie propost mill-partijiet, u peress li l-intimati talbu kumpens differenti ghall-kaz sostna li *"jifhem li l-ghola somma hi ta' Lm35,000 li ghandha tipprevali fuq l-istima tal-periti'* u ghalhekk laqa' it-talba tar-rikorrenti u ordna li l-intimati jittrasferixxu l-proprjeta' hemm indikata bil-prezz ta' Lm35,000 li

minnhom kien hemm is-somma ta’ Lm6,000 gja depositata.

Illi l-ilmenti tar-rikorrenti f’din il-procedura huwa li in-nomina tal-Periti Laferla u Jaccarini hija intempestiva u dan peress li t-talba ghar-ritrattazzjoni saret fir-rikors l-iehor u mhux f’din il-kawza, u li l-ewwel periti ma kienux identifikaw il-valur taghhom specifiku ghal din il-proprjeta’ ghaliex taw valur globali ghall-fondi kollha indikati fiz-zewg kawzi u b’hekk ma jistax jinghad li l-istess periti originali esprimew ruhhom fuq il-fondi mertu tal-kawza odjerna.

Illi fil-fatt fir-rikors ta’ appell intavolat quddiem il-Bord mir-rikorrent Kummissarju tal-Art huwa lmenta ukoll dwar in-nuqqas ta’ smigh xieraq proprio minhabba n-nomina tal-operat tal-periti godda waqt il-procedura tar-ritrattazzjoni. Id-dritt ghall-smigh xieraq huwa enuncjat fl-**artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta’ Malta u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem (Kap. 319)** fejn huwa stabbilit illi *‘in the determination of his civil rights and obligations or of any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal established by law.’* Ma hemmx dubju illi l-Bord tal-Arbitragg dwar l-Artijiet huwa tribunal illi jiddetermina drittijet civili u ghaldaqstant jaqa’ taht il-parametri tal-Artikoli imsemmija **(“Allied Newspapers Limited vs Avukat Generali et”** – P.A. - 11 ta’ Lulju 2001)

Illi dwar jekk il-hatra tal-Periti teknici kienetx intempestiva, din hija materja li ghandha tigi deciza fl-istadju ta’ l-appell tal-istess rikors u dan peress li tali sottomissjoni ma hijiex ta’ indoli kostituzzjonali, ghalkemm jinghad li jirrizulta mill-istess atti li tali nomina saret l-ewwel fit-30 ta’ Ottubru 2001, li dawn ghamlu access fl-14 ta’ Frar 2002 u ghamlu r-rapport taghhom fuq dawn il-fondi fit-2 ta’ April 2002; u fl-4 ta’ Settembru 2003 il-Bord innota li din il-kawza kienet miexja ma’ kawza ohra (1/97) li kellha tigi deciza li ssir ir-ritrattazzjoni taghha, u l-Bord fil-kawza l-ohra rega’ hatar lill-istess Periti Renato Laferla u l-Perit Joseph Jaccarini sabiex jirrelataw dwar il-kaz.

Illi f'dan il-kaz pero' n-nomina tal-istess Periti Teknici baqghet hemm anzi giet ikkonfermata bi provediment datat 12 ta' Settembru 2005 u b'sentenza moghtija fis-27 ta' Marzu 2006, l-Bord sostna li l-imsemmija periti teknici kkonfermaw ir-relazzjoni taghhom u li ma setghux jaghmlu access iehor peress li kien sar bini gdid flok dak li kien hemm fil-mument tal-esproprju u vvalutaw il-proprjeta' fl-ammont ta' Lm32,796 u l-Bord ghar-ragunijiet hemm indikati fl-istess sentenza wasal sabiex ivvaluta l-proprjeta' fl-ammont ta' Lm35,000. B'hekk din il-Qorti thoss li ma tistax taccetta li b'hekk kien hemm ksur tas-smigh xieraq kif allegat mir-rikorrenti u dan minn ezami biss tal-punti kostituzzjonali.

Illi dwar is-sottomissjoni li ma kellhomx jinbidlu l-periti teknici li kienu involuti fl-istima li waslet ghad-decizjoni tal-10 ta' Ottubru 1996 fil-kawza l-ohra, din il-Qorti thoss li din hija wkoll sottomissjoni ma hijiex f'kuntest kostituzzjonali wahda valida peress li jirrizulta li l-ewwel periti teknici kienu fil-fatt gja esprimew ruhhom fuq il-mertu anke ta' dan il-kaz proprju fir-relazzjoni li pprezentaw fil-kawza l-ohra u li kopja tal-istess rapport gie wkoll prezentat fil-kawza quddiem il-Bord f'Settembru 1996 (fol. 62 tal-process quddiem l-istess Bord) u kien ghalhekk li sar il-bdil tal-istess periti teknici. Kien hemm ghall-ewwel ilmenti mir-rikorrenti ghal tali nomina pero' mid-data tat-12 ta' Settembru 2005 sa meta inghatat id-decizjoni mill-Bord fis-27 ta' Marzu 2006, l-istess rikorrenti odjern ma ressaq l-ebda ilment iehor dwar l-istess periti teknici, u allura din il-Qorti thoss li mill-*punto di vista* kostituzzjonali ma' hemm ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tal-bniedem. Ovvjament kull ilment iehor li jirrigwarda jekk id-disposizzjonijiet tal-**Kap. 88** gewx osservati huma punti li ghandhom jigu trattati fl-istess appell li llum jinsab pendenti quddiem il-Qorti tal-Appell u fil-fatt dawn l-ilmenti huma wkoll l-bazi ta' l-appell tieghu quddiem l-Onorabbli Qorti tal-Appell u din il-Qorti qed titratta biss dan il-punt peress li saret l-istess riferenza kostituzzjonali, ghaliex altrimenti hemm l-applikazzjoni tal-principju li l-ewwel ir-rikorrenti ghandu jezawrixxi r-rimedji tieghu ordinarji ghalih disponibbli.

Illi f'dan il-kuntest jinghad li skond l-**artikolu 23 (2) tal-Kap 88 tal-Ligijiet ta' Malta** "*Il-Bord ikun maghmul minn chairman li jinhatar mill-President ta' Malta. Ic-chairman ikun persuna li jkollha jew kellha l-kariga ta' mhallef jew persuna li jkollha l-kariga ta' magistrat".*

Illi apparti minn hekk skond **artikolu 23 (4)** "*Il-President ta' Malta ghandu jahtar ukoll lista ta' Arkitetti u Inginieri Civili minn fost persuni li jkollhom il-warrant biex jahdmu ta' Arkitett u Inginier Civili".*

Illi skond l-**artikolu 25 (3)** (**4) u (5)** jinghad illi:-

"*(3) Kull meta jkun hemm kwistjoni quddiem il-Bord li tkun tehtieg l-istima ta' xi art jew kull fehma teknika ohra dwar kaz li jkun qed jittratta l-Bord, ic-chairman ghandu jassenja tnejn mill-membri li jinsabu fuq il-lista sabiex jezaminaw l-art relattiva, jew sabiex jaraw dik il-parti tal-process li jkollha x'taqsam mal-kwistjoni li dwarha tinhtieg il-fehma teknika; u dawk iz-zewg membri ghandhom jipprezentaw ir-rapport taghhom lic-chairman waqt is-seduta jew jipprezentaw dak ir-rapport fir-Registru tal-Bord hekk kif ic-chairman jista' jordna".*

"(4) Ic-chairman jista' wkoll jehtieg il-membri li jinsabu fuq il-lista li jigu assenjati ghal xi kaz li jattendu ghas-seduta tal-Bord meta dak il-kaz ikun qieghed jinstema' mill-Bord jekk l-imsemmija membri jehtiegu taghrif iktar mill-partijiet jew jehtiegu jinstemghu xi xhieda partikolari".

(5) Ic-chairman ikun biss obbligat li joqghod fuq ir-rapporti tal-membri li jinsabu fuq il-lista kull meta r-rapporti taz-zewg membri li jinsabu fuq il-lista f 'xi kaz partikolari jkunu unanimi; meta dawk iz-zewg membri ma jkunux unanimi, ic-chairman ghandu fuq il-bazi tar-rapporti maghmulin miz-zewg membri, jiddeciedi l-kwistjoni hu nnifsu".

Illi minn dan huwa car li l-Periti Teknici huma biss periti nominati mill-lista illi c-*Chairman* jista' joqghod fuqhom jew le skond il-parametri li taghtih il-ligi. Id-decizjoni ahharija tal-Bord hija f'idejn c-Chairman tal-Bord. Din l-Qorti hija

tal-fehma illi l-Periti Teknici m'humiex parti mill-Bord, li jiehu biss parir minghandhom u f'dan il-kuntest jinghad li llum il-Bord huwa maghmul minn Chairman u b'hekk ghall-istess japplikaw l-insenjamenti kontenuti fis-sentenza **"L-Avukat Dottor Rene' Frendo Randon et vs Il-Kummissarju tal-Artijiet et"** (P.A. (GC) – 20 ta' Ottubru 2008) li ghaliha qed issir riferenza.

Illi f'dan il-kuntest ukoll din il-Qorti tirrileva li l-istess rikorrenti qed isostnu li kellhom jibqghu l-periti originali li kellhom jaghmlu stima ta' l-istess, izda jekk il-periti teknici qed jigu kkunsidrati mill-istess rikorrenti parti mill-Bord (li ma humiex) jista' jinghad li jekk wiehed jirreferi ghall-kaz **"San Leonardo Band Club v Malta"** (ECHR – 29 ta' Lulju 2004) jinghad li hemm zewg testijiet sabiex tara jekk tribunal huwa imparzjali; *'the first consists in seeking to determine the personal conviction of a particular judge in a given case; the second in ascertaining whether the judge offered guarantees sufficient to exclude any legitimate doubt in this respect (see, among other authorities, Gautrin and Others v. France, judgment of 20 May 1998, Reports 1998-III, pp. 1030-31, § 58, and Thomann, cited above, p. 815, § 30)".* Dwar it-test soggettiv ma hemm l-ebda lment da parti tar-rikorrent. Il-kawza citata kienet tikkoncerna l-fatt illi l-istess tliet Imhallfin kellhom jiddeciedu dwar ritrattazzjoni ta' kawza l-istess Imhallef kienu decidew fil-mertu.

Illi dwar it-test oggettiv l-istess decizjoni sostniet li:-

"The Court accepts that that situation could raise doubts in the applicant company's mind about the impartiality of the Court of Appeal. However, it has to decide whether those doubts were objectively justified. The answer to this question depends on the circumstances of the case.

1. In this connection, the Court observes that, as regards the request for a retrial, the Court of Appeal was essentially called upon to ascertain whether its previous judgment of 30 December 1993 was based on a misinterpretation of the law. Thus, the same judges were called upon to decide whether or not they themselves had

committed an error of legal interpretation or application in their previous decision, being in fact requested to judge themselves and their ability to apply the law.

2. These circumstances are sufficient to hold the applicant company's fears as to the lack of impartiality of the Court of Appeal to be objectively justified.'

Illi din il-Qorti thoss li apparti li dawn il-principji ma japplikawx ghall-kaz in ezami ghaliex l-istess periti teknici ma humiex parti mill-Bord, pero' kieku jigi accettat ghall-grazzja tal-argument li kienu, jirrizulta li kienu l-ewwel periti teknici li bla dubju ta' xejn kienu taw opinjoni dwar il-valur tal-istess proprjetajiet *de quo* anke jekk flimkien ma' proprjeta' ohra, u certament mhux il-periti li dwarhom hemm l-oggezzjoni tar-rikorrenti u ghalhekk certament li f'dan il-kaz odjern ma hemmx ksur tal-ezami oggettiv ta' l-imparzjalita' hekk kif enuncjat fl-**artikolu 6 tal-Konvenzjoni u artikolu 39 tal-Kostituzzjoni.**

Illi f'dan il-kuntest din il-Qorti tinnota wkoll li l-istess lamenteli tar-rikorrenti huma wkoll il-bazi ta' l-appell taghhom quddiem il-Qorti tal-Appell u din il-Qorti thoss li ineffetti dawn ma humiex hlief ilmenti li jistghu jirrigwardaw *se mai* jekk id-disposizzjonijiet tal-**Kap. 88** gewx applikati sew jew le u allura minn dan il-lat din il-Qorti thoss li r-rikorrenti ghandhom rimedji ordinarji ghaliex jistghu jirrikorru u fil-fatt qed jirrikorru, b'dan li certament jidher li fil-kuntest tal-ilmenti mqajjma l-istess rikorrenti ghad irid jezawrixxi r-rimedji ordinarji tieghu dwar jekk il-ligi ordinarja gietx rispettata jew le, decizjoni li ma tispettax lil din il-Qorti, u din il-Qorti ezaminat jekk tali ilmenti jiksrux id-disposizzjonijiet tal-Kostituzzjoni u tal-Konvenzjoni Ewropea citati ghaliex dawn il-punti gew lilha indikati fl-istess riferenza kostituzzjonali u allura din il-Qorti kellha taghmel dan l-ezami fil-kuntest uniku tal-istess riferenza kostituzzjonali, u tikkonferma li minn dan l-aspett ma sabitx li l-ilmenti tar-rikorrenti huma gustifikati.

Illi dan il-Qorti qed tghidu anke fil-kuntest ta' dak li inghad dwar il-principji ta' smigh xieraq fid-decizjoni fl-ismijiet **"Khallouf Fatiha vs Kummissarju tal-Pulizija"**

(P.A. (VDG) - 28 ta' Dicembru 2001) fejn gie spjegat b'mod mill-iktar car il-principju li *"ghal dak li jirrigwarda r-rekwizit ta' smigh xieraq, hi ormai gurisprudenza pacifika li biex jigi determinat jekk f'kaz partikolari kienx hemm jew le dan ir-rekwizit, wiehed ghandu, bhala regola, jezamina l-proceduri fir-rigward tal-kaz partikolari fit-totalita' taghhom. Bil-kontra tal-garanziji l-ohra aktar specificikontenuti fl-Artikolu 6 (1) tal-Konvenzjoni, id-dritt ghal smigh xieraq ghandu kwalita` residwali u miftuha. Jipprovdi opportunita` kemm li jinghaddu drittijiet specifici mhux elenkati fl-artikolu 6 li huma kkonsidrati essenzjali ghal smigh xieraq sabiex jigi deciz jekk kienx hemm smigh xieraq fuq il-bazi tal-fatti ta` kaz partikolari mehud fit-totalita` kollha tieghu. Fi kliem iehor, ghalkemm wiehed irid ihares lejn il-proceduri fit-totalita` taghhom, certi mankanzi, jew anke aspett partikolari wiehed, jistghu jkunu tant determinanti ghall-ezitu ta' kawza fil-kaz konkret li dawk il-mankanzi flimkien jew dak in-nuqqas wiehed partikolari ikunu/ikun bizzejjed biex qorti tasal ghall-konkluzjoni li ma kienx hemm "smigh xieraq".*

Illi fil-kawza in disamina, jekk wiehed jezamina l-proceduri fir-rigward tal-kaz partikolari fit-totalita` taghhom, din il-Qorti ma thossx illi l-mod kif il-periti taw il-parir taghhom iledu r-rekwisti tas-smigh xieraq.

In oltre, l-allegazzjoni tar-rikorrenti illi r-rapport tal-periti ma giex iffirmat mill-Perit Joseph Jaccarini ma hijiex relevanti ghall dawn il-proceduri ghaliex kif rilevat fis-sentenza tal-27 ta' Marzu 2006 *'il-Bord ikkonsulta mal-periti mill-gdid li gharrfuh li ma setghux jaghmlu access iehor billi l-oqsma illum m'ghadhomx hemm u nbena bini iehor mill-awtoritajiet u kienu jistriehu fuq ir-relazzjoni taghhom salv dak li tghid il-ligi dwar il-kumpens. Ra r-relazzjoni tal-periti li kien stmaw l-oqsma Lm32,796".* B'hekk ma hemmx dubju li r-relazzjoni saret mill-istess periti, u ma jirrizultax li hemm xi obbligu fil-ligi illi dan jigi iffirmat u dan ma jimpurtax ebda ksur tad-dritt fundamentali lamentat, u se mai dan ukoll huwa punt li ghandu jigi mistharreg fit-termini ta' l-appell pendenti fil-kuntest tal-applikazzjoni tal-**Kap. 88.** Ghalhekk l-ilmenti tar-rikorrenti qed jigu michuda. Mill-bqija ghall-ilmenti tar-

rikorrenti f'din ir-referenza din il-Qorti tirreferi ghall-dak li inghad illum fid-decizjoni fir-referenza kostituzzjonali Numru 4/2007 in kwantu l-istess japplikaw jew jistghu japplikaw ghal dan il-kaz.

Illi dwar l-ahhar ilment dan huwa fis-sens li l-Bord ma mexxiex mal-ligi fost affarijiet ohra ghaliex ma osservax l-**artikolu 25 (1) (e) tal-Kap 88.** Fil-fatt jirrizulta li l-Bord adotta l-ghola somma mitluba mill-intimati li hija dik ta' Anna Maria Spiteri Debono fl-ittra ufficjali taghha datata 14 ta' Gunju 1991 fl-ammont ta' Lm35,000 u ma adottax dik tal-periti fl-ammont ta' Lm32,725, izda fuq dan il-punt kif imqajjem mir-rikorrenti fil-kaz odjern din il-Qorti thoss li dan ma huwiex punt ta' natura kostituzzjonali.

Illi ovvjament dwar l-applikazzjoni ta' l-emenda **bl-Att XVII tas-sena 2004 tal-Kap 88,** din il-Qorti tirreferi ghal dak li gie deciz fil-kaz fl-ismijiet **"Il-Kummissarju tal-Artijiet vs Maria Theresa Deguara Gatto et"** (Riferenza Kostituzzjonali 5/2007) dwar l-istess fil-kaz in ezami fejn inghad li f'dak il-kaz l-applikazzjoni tal-istess tikser id-drittijiet fundamentali tal-bniedem abbazi tal-**artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 1 tal-Ewwel Protokol tal-Konvenzjoni** u dan kif sollevati f'dik il-kawza mill-istess intimati.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi **tichad it-talbiet ta' indoli kostituzzjonali mressqa mill-Kummissarju ta' l-Artijiet** f'din ir-riferenza kostituzzjonali datata 24 ta' Jannar 2007 u dan peress li l-istess huma infondati fil-fatt u fid-dritt u konsegwentement tordna lir-Registratur jghaddi lura l-atti lill-Onorabbli Qorti tal-Appell sabiex l-istess taderixxi ruhha ma' din id-decizjoni.

Bl-ispejjez ta' din ir-referenza Kostituzzjonali a karigu tal-Kummissarju ta' l-Artijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------